

Täysistunto

Torstai 24.10.2019 klo 15.59—19.55

3. Hallituksen esitys eduskunnalle kasvinterveyslaiksi sekä laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 11/2019 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2019 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 1/2019 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

17.03 **Anne Kalmari kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on käsitellyssä hallituksen esitys eduskunnalle kasvinterveyslaiksi sekä laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi kasvinterveyslaki. Lailla täydennettäisiin kasvintuhoojien vastaisia suojatoimenpiteitä ja virallista valvontaa ja muita virallisia toimia koskevia Euroopan unionin asetuksia. Nykyinen kasvinterveyden suojelemisesta annettu laki kumottaisiin. Ehdotetussa laissa säädettäisiin toimivaltaisista viranomaisista ja niiden tehtävistä sekä säännösten rikkomisesta tuomittavista rangaistuksista. [Hälinää]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja, malttakaa hetki, odotetaan, että sali hiljenee. — No niin, jatkakaa.

Hallinnollisiin keinoihin esitetään uutta seuraamusmaksua, jonka koko olisi 300 eurosta 5 000 euroon. Ehdotettu laki sisältäisi myös säännöksiä eräistä kasvintuhoojien vastaisista suojatoimenpiteistä annetun asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävistä kasvinterveysriskien hallintatoimista, kuten Suomessa pysyvästi esiintymättömän muun kuin säänneltyyn tuhoajan leviämisen estämisestä ja biologiseen torjuntaan tai pölytykseen käytettäville makroeliöille asetettavista vaatimuksista. Mitä nämä käytännössä ovat? Tässä vaiheessa kerron, että esimerkiksi erilaisia koita, ripsiäisiä ja viruksia, joita ei siellä vaarallisissa kasvintuhoojissa ole mutta joita on syytä torjua joka tapauksessa.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutosta sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin ehdotetun hallinnollisen seuraamusmaksun johdosta.

Hallituksen esityksen mukaan korvausjärjestelmää on tarpeen arvioida uudelleen, sillä EU:ssa on valmisteilla uusi rahoitusasetus, joka tulee sisältämään säännökset komission avustuksista jäsenmaille tiettyjen kasvintuhoojien hävittämisestä aiheutuneista kustannuksista. Tämä onkin tärkeä huomioda, sillä kuulemisissa tuli ilmi, että kasvihuonealalla on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2019 vp

pelkoja siitä, mitä kustannuksia tämä laki aiheuttaa. Lisäksi asiaa perustellaan tarpeella odottaa, mitä seurauksia kasvintuhoojavakuutusten vakuutusmaksuveron vapautuksella on.

Maa- ja metsätalousvaliokunta oli yhtenäinen tästä asiasta, piti sitä hyvänä ja nosti esille seuraavia tärkeitä seikkoja. Valiokunta korostaa, että korvaus- tai vakuutusjärjestelmien on oltava sellaisia, että ne kannustavat toimijoita ilmoittamaan toimenpiteitä vaativista kasvintuhoojien esiintymisistä viranomaisille. Pidimme erittäin tärkeänä, että hallintotoiminnan suhteellisuus ja tarkoituksenmukaisuus otetaan huomioon seuraamuksista päätettäessä. Hommanhan pitäisi käytännössä mennä niin, että jos on tällainen tahaton lievä rikkomus, siitä tulee huomautus ja sitten toisessa vaiheessa ehkä tämä seuraamusmaksu ja sitten rikosprosesseja, jos on tahallista petosaietta ja toiminta on jatkuvaa.

Maa- ja metsätalousvaliokunta otti tosiaankin tämän seuraamusmaksun erityiskäsittelyyn, ja tähän liittyen meillä onkin lausuma, johon palaan sitten tämän esityksen lopussa. Kyse on esityksen mukaan rikosoikeudellisia rikkomuksia vähäisempinä pidettävistä rikkomuksista ja laiminlyönneistä, joiden osalta toimivaltaisuus määrätä seuraamusmaksu on vain Ruokavirastolla. Valiokunta katsookin, että selvityksen perusteella ei ole estettä säätää hallinnollisesta seuraamusmaksusta kasvinterveyslaissa, vaikka joiltain tahoilta olikin vähän duubioita siitä, tuleeko päällekkäistä säätelyä.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että biologisessa torjunnassa käytettävien makroeliöiden käyttö voidaan kieltää, jos ne aiheuttavat uhkaa kasvinterveydelle. Valiokunta pitää perusteltuna selvittää, onko vastaavasti varauduttava tilanteisiin, joissa makroeliöiden käytöstä aiheutuu uhka luonnon monimuotoisuudelle.

Ja lopuksi: Valiokunta pitää tarpeellisena, että lainsäädännön toimivuutta seurataan ja arvioidaan ja että asiasta annetaan maa- ja metsätalousvaliokunnalle selvitys vuoden 21 loppuun mennessä. Valiokunta ehdottaa asiaa koskevan lausumaehdotuksen hyväksymistä.

Valiokunnan päätösehdotus: Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esityksen, mutta valiokunnalla on siis yksi lausumaehdotus, joka kuuluu seuraavasti: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa ja arvioi lainsäädännön toimivuutta sekä antaa maa- ja metsätalousvaliokunnalle asiasta selvityksen vuoden 21 loppuun mennessä.”

Kiitoksia valiokunnalle hyvästä työstä ja hyvästä keskustelusta. On aina hienoa, kun päästään yksimielisesti lopputulemaan. Suomi on ollut maa, jossa kasvinterveydestä ja eläinterveydestä on aina haluttu pitää hyvää huolta, mutta haluamme tehdä sen kuitenkin niin, että meidän oma kilpailukykyämme ei vaurioidu emmekä luo turhaa byrokratiaa omille yrittäjillemme.

17.10 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Me suomalaiset olemme todella onnekkaita siinä, ehkä onnekkampia kuin osaamme usein ajatellakaan, kuinka meillä puhdas maaperä, puhtaat vedet ja maailman puhtain ilma mahdollistavat sen, ja kun meillä vielä tuo vuodenaikojen vaihtelu pitää monet tuholaiset poissa, että meillä kasvinterveystilanne on mitä parhain, ja toisaalta sitten kun ei tarvitse käyttää suojeluaineita siinä määrin, missä muualla, kasvit ovat todella puhtaita, ja kun nautimme hyvää kotimaista ruokaa, emme saa ravinnostamme sellaisia torjunta-ainejäämiä, mitä valitettavasti monissa muissa maissa ihmiset ravinnostaan saavat. Eli olemme todella onnekkaita, kun vain ymmärrämme nauttia hyvää kotimaista ruokaa. Lisäksi kasvukauden, joka sinänsä meillä on lyhyt, ke-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2019 vp

sän pitkät valoisat vuorokaudet takaavat sen, että meillä myöskin ruokakasvit, marjat ja hedelmät ovat varsin maistuvia. Eli olemme onnekkaita tässä mielessä.

On tietysti tärkeää, että meillä kansanedustuslaitos huolehti siitä, että myös kasvinterveyteen liittyvä lainsäädäntö on kunnossa. Haluankin kiittää koko valiokuntaa sekä valiokunnan puheenjohtaja Kalmaria hyvästä työstä. Tässä saatiin yli hallitus—oppositio-ajan hyvällä yhteisymmärryksellä laadittua uusi laki tältä osin.

Tässä lainsäädännössä on ehkä huomioitava erityisesti se, että kun siirrytään entistä enemmän käyttämään näitä vakuutusperäisiä mekanismeja erilaisten vahinkojen korvaamisessa, niin kuten olemme viime päivien uutisoinnista saaneet lukea vaikkapa satovahinkojen vakuuttamisen osalta, nämä eivät ole pienellä markkina-alueella, kuten Suomessa, aivan yksinkertaisia. Siinä mielessä on tärkeää, että eduskunta nyt tarkkaan seuraa myös tämän lainsäädännön vaikutuksia.

Kaiken kaikkiaan, arvoisa puhemies, voimme varmasti hyvillä mielin hyväksyä tämän lain sisällön, ja on tarpeellista, että myös tuo valiokunnan esittämä lausuma hyväksyttyihin tässä yhteydessä.

17.12 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Autto ja itse asiassa valiokunnan puheenjohtaja Kalmari toivat esille tuossa mietinnön esittelyssä ne, mihinkä itsekin haluan keskittyä, ja kertoakseni, että valiokunta pohti kyllä nimenomaan tuota problematiikkaa, mikä esimerkiksi on satovahinkojen osalta tullut todeksi. Vakuutusten luominen ja niin, että markkinat ovat kiinnostuneita siitä, on varmasti vielä niin sanotusti pitkässä kuusessa, että me näin pienelle markkina-alueelle kuin Suomi voisimme luoda sellaisen vakuutusjärjestelmän, joka olisi aukoton, ja siitä syystä on erityisen hyvä, että valiokunnalla oli tämä tarkastelu. Vuoden 21 loppuun mennessä saamme tiedon siitä, kuinka tämä laki on toiminut siltä osin.

Itselleni nousee huoli kuitenkin siitä, että tässäkin toimijana on Ruokavirasto. Kuten olemme uutisista saaneet kuulla ja tiedämme, Ruokavirastossa käydään kuitenkin keskustelua siitä, onko henkilöstö tällä hetkellä ylimitoitettua ja säästötoimia siellä haluttaisiin tehdä. Samalla kertaa tässä on menossa eteenpäin muutama muukin laki, jossa Ruokaviraston rooli on keskeinen, ja kannan huolta siitä, että me täällä valtioneuvoston esityksestä säädämme lakeja, joissa Ruokaviraston rooli on keskeinen toimijana, mutta samalla meidän pitäisi kyllä huolehtia siitä, että lainsäädännön valvontavelvoitteet pystyttäisiin myös sitten huolehtimaan. Siinä mielessä on varmasti hyvä, että valiokunnassa keskitytään seuraavien lakien mietintövaiheessa siihen, ovatko meidän resurssit riittävät, ja toivotaan, että siellä pystytään samalla lailla keskittymään siihen, että lakia seurataan.

On oikein hyvä, että tämä järjestelmä kuitenkin lähtee siitä, että ensin huomautetaan ja neuvotaan tahattoman virheen johdosta. Olisi kohtuutonta kuitenkin pienellä toimialalla pienille toimijoille ruveta langettamaan heti maksuja tai että lähdetäisiin oikeusprosessien kautta asioita viemään eteenpäin, ja siinä mielessä tätä lakia ja sen henkeä on helppo kannattaa.

Kiitän myöskin omalta osaltani niin oppositiota kuin hallituspuolueen kansanedustajia hyvästä, rakentavasta keskustelusta mietintöä valmisteltaessa.

17.15 Raimo Piirainen sd: Arvoisa puhemies! Näyttää olevan niin, että meillä valiokunnan jäsenillä on noussut suurin piirtein samat asiat esille tässä, lähinnä tämän mietinnön te-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2019 vp

kemisestä. Minäkin haluan korostaa sitä yhteistyötä, mitä on ennen kaikkea hallituksen ja opposition kesken tässä tehty.

Mutta tästä lausumasta haluan nostaa esille tämän, mikä kuulemisessa tuli esille, tämän hallinnollisen seuraamusmaksun. Sen voi antaa vain Ruokavirasto. Elikkä kun on arvioitu, että sen voisi antaa myös ely ja Tulli, niin näin ei ole, se on Ruokaviraston tehtävä.

Kannan omalta osaltani myös huolta siitä, mitä esimerkiksi edustaja Myllykoski esitti, että Ruokaviraston resurssit ovat tällä hetkellä hyvinkin kriittisellä tasolla. Ja näyttää olevan, että näitä tehtäviä tulee aika merkittävästi, niin kyllä meidän täytyy kantaa huolta siitä, että myös virastolla on sitten, kun seurantavastuuta tulee, myös resursseja hoitaa näitä asioita.

Kiitoksia valiokunnan jäsenille ja ennen kaikkea puheenjohtajalle. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Ja valiokunnan puheenjohtaja Kalmari.

17.16 Anne Kalmari kesk: Kiitoksia hyvästä keskustelusta.

Edustaja Autto tuossa jo ensimmäisenä nosti suomalaisen puhtaan ruuan arvon. Mielestäni on hienoa, että se täällä istunnossa aika ajoin nostetaan niin että me ymmärrämme sitä arvostaa. Suomessa käytetään eurooppalaisittainkin vähiten kasvinsuojeluaineita peltohehtaaria kohti, ja olemme ihan kärkijoukkoa siinä, miten pieniä jäämäpitoisuuksia meidän elintarvikkeissamme on. Suomalaisten saamista kasvinsuojeluainejäämistä valtaosa tulee ulkomaisesta ruuasta, vaikka valtaosa syömästämme ruuasta on kotimaista. Tämä on yksi asia, mitä ehkä ei suomalainen kuluttaja osaa siinä mitassa arvostaa kuin mikä merkitys sillä meidän terveydellemme on, joten on hyvä ja tärkeää, että pidämme esimerkiksi näistä kasvintuhoojista huolta niin, että kasvinsuojeluaineita ei tarvitse sitten käyttää jatkossakaan siinä mitassa kuin sitä muualla tapahtuu.

Ja vielä lopuksi: huoli Ruokaviraston resursseista on aiheellinen, ja sitä pohditaan varmasti sitten talousarviokäsittelyn yhteydessä valiokunnassamme.

17.18 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Huoli kasvien terveydestä ja siitä, etteivät erilaiset kasvitaudit Suomen rajojen ulkopuolelta, varsinkaan tuolta etelän suunnalta tulevat kasvitaudit, tänne pääse leviämään, on aivan aiheellinen ja perusteltu. Kun ilmasto on kuitenkin lämmennyt aika nopeaa tahtia, niin on selvä asia, että se luo hyvän alustan sille, että tuomalla joitakin eläviä kasveja tänne ikään kuin salaa voimme aiheuttaa valtavan tuhon. Tämä on nähty nimenomaan pelloilla: esimerkiksi joku koloradonkuoriainenhan — taitaa olla perunan tuholainen — on erittäin vakava tauti ja aiheuttaa välittömästi vakavia toimenpiteitä, jos sellainen tilan pellosta löytyy. Tämä on yksi esimerkki, ja niitä on valtava määrä muitakin. Minä en kaikkia edes tunne, mutta ne viestit, mitä olen kuullut asiantuntijoiden sanovan, on otettava todella vakavasti.

Ympäristövaliokunnan puheenjohtajana voisin sanoa senkin, että nyt kun meillä on käyty keskustelua turpeen käytön kieltämisestä kokonaan tai sen rajusta vähentämisestä, niin siihen liittyy valtava ympäristöriski liittyen metsien terveyteen, koska meillä tässä maassa ei kerta kaikkiaan ole sitä puumäärää olemassa eikä mistään sitä löydy, jolla turpeen käyttö korvattaisiin. Sitä ei vain ole. Se on kylmä tosiasia, kun katsoo puunmyyntitilastoja Suomessa, paljonko Suomessa myydään puuta, paljonko energiapuuta myydään, paljonko lähialueillamme käytetään puuta. Elikkä jos tämä turvepäätös tehtäisiin vaikka ensi vuodesta alkaen, niin se tarkoittaisi sitä, että meidän on tuotava valtavat määrät puuhaketta ulko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2019 vp

mailta, ja sitä ei saa mistään muualta kuin tuolta etelän suunnalta, ja sieltä tulisi laivalas-teittain sitten erilaisia kasvitauteja Suomeen. Muistutan teitä, arvoisat edustajakollegat, siitä, kun nyt keskustellaan suomalaisesta energiapolitiikasta, minkä riskin se aiheuttaisi Suomen metsille. Katsokaapa, mitä tapahtui Brittiläisessä Kolumbiassa, Kanadassa, kun muuan pieni tuholainen pääsi leviämään sinne metsiin. Jos oikein muistan miljoonamäärät, se noin 15 miljoonan hehtaarin verran tuhosi metsiä. Ei nyt ihan koko Suomen metsäpinta-alaa, kun vertaa sitä määrää, mutta kuitenkin lähes. Aivan valtavat metsätuhot. Sitäkö me tähän maahan haluamme tekemällä sellaisia päätöksiä, jotka ajavat sitten suomalais-ten metsien terveydentilan kaaokseen?

Tai yhtä lailla sitten se, että esimerkiksi Saksassa nyt oli viime kesänä valtavia metsätuhoja, koko Keski-Euroopassa, Tšekinmaalla ja Slovakiassakin taisi olla. Noin 80 miljoonaa hehtaaria metsää tuhoutui erilaisten sienitautien ja tuholaisien seurauksena. Syynä olivat hoitamattomat metsät ja sitten toisena asiana yli-ikäiset metsät. Jos näin teemme kuten Keski-Euroopassa on toimittu, lopetamme metsienhoidon ja metsien uudistamisen, me joudumme tämän saman kohtalon kokemaan, ja minä varoitan teitä, arvoisat edustajakollegat, siitä, että tälle tielle ei pidä lähteä. Kyllä voi puhua ja esittää asioita, mutta kyllä vastuu on kannettava siitä, [Puhemies koputtaa] mitä päätöksistä seuraa.

17.21 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Me suomalaiset kuluttajat voimme olla todella onnellisia. Me olemme onnekkaita siitä, että kasvinterveystilanne maassamme on erittäin hyvällä tolalla. Me saamme syödä puhdasta ruokaa, se on etuoikeus. Se ei välttämättä ole itsestäänselvyys, jos emme pidä kiinni siitä, että meidän tuottajat ovat kilpailukykyisiä tulevaisuudessa.

Kiitän valiokunnan puheenjohtaja Kalmaria ja kaikkia maa- ja metsätalousvaliokunnan edustajia erittäin hyvästä yhteistyöstä, tästä mietinnön lopputuloksesta ja siitä, että loppuun tuli vielä tämä lausuma seurannasta, mikä on todella tärkeä.

Edustaja Myllykoski nosti esille myös pienet toimijat ja heidän mahdollisuutensa toimia tulevaisuudessa samoin kuin huolen siitä, kuinka Ruokavirasto pääsee toimimaan täysipainoisesti tulevaisuudesta. Ne ovat aiheellisia huolia.

Mutta kaiken kaikkiaan tämä yhteistyö tämän mietinnön suhteen oli erittäin hyvää valiokunnan keskuudessa, kiitos siitä.

17.22 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Tuossa edellisessä kohdassa suullisen kyselytunnin aikana edustaja Petelius nosti mielestäni hyvässä puheenvuorossaan vakavan huolen esiin siitä, kuinka erityisesti hyönteisten joukkokato on aiheuttamassa tällaista lajikirjon heikkenemistä. Hyönteisethän ovat aivan keskeinen pölyttäjät ruokakasveillemme, joten tämä koskettaa myös ruokaturvaa, ei vain meillä Suomessa vaan Euroopassa ja laajasti maailmalla. Kun on yleinen epäily siitä, että nimenomaan kasvinsuojeluaineet ovat keskeinen syy siihen, miksi hyönteisten määrä vähenee, niin tämäkin on mielestäni keskeinen puolustuspuheenvuoro puhtaalle suomalaiselle ruualla, koska meillä ei tarvitse käyttää siinä mittakaavassa näitä kasvinsuojeluaineita, jotka sitten voivat vahingollisesti vaikuttaa vaikkapa hyönteiskantoihin. Tässä mielessä on todella tärkeää, että voimme nyt paitsi olla edistämässä lainsäädännön keinoin suomalaista ruuantuotantoa niin myös siten, että puhuisimme laajasti niitten asioiden puolesta, jotka tekevät puhtaasta kotimaisesta ruuasta myös globaalisti vastuullisen ekoteon.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2019 vp

17.24 **Atte Harjanne vihr:** Arvoisa herra puhemies! Jatkan hieman edustaja Hoskosen linjoilla, eli erittäin hyvä pointti nostaa esiin, että ilmastonmuutoksen edetessä on hyvin tärkeitä huolehtia oikeastaan koko meidän kasvinjalostuksen, ruuantuotannon ja metsätalouden resilienssistä ja siitä, että meillä sopeutuminen ja sen resursointi ovat kunnossa. Se on äärimmäisen tärkeitä.

Mitä tulee siihen, millä turve korvataan, niin tämä vain osoittaa sen, että nyt on aivan äärimmäisen tärkeitä kehittää ja panostaa todella paljon erilaisiin polttoon perustumattomiin tapoihin tuottaa energiaa. — Kiitos.

17.24 **Jenni Pitko vihr:** Arvoisa puhemies! Edustaja Hoskonen nosti esille metsien ja maatalouden suojaamisen tuholaisilta. Tämä asia on tärkeä ja liittyy myös tähän aiheeseen.

Kun maataloudesta ja kotimaisesta ruuantuotannosta puhutaan, on tosiaan muistettava, että ilmastonmuutos vaikuttaa myös ruokaturvaan. Kohonneet lämpötilat, sademäärien muutokset sekä ääri-ilmiöiden yleistyminen vaikeuttavat ruuantuotantoa niin meillä kuin maailmalla erityisesti. Heinäkuu olikin maailmalla mittaushistorian lämpimin, ja kulunut kesä oli Suomessakin vilja-alan mukaan kuiva. Kevätviljan sadot jäävät kuivuudesta johtuen vain tyydyttävälle tasolle.

Ilmastonmuutos vaikuttaa tosiaan myös metsätalouteen. Lämpeneminen altistaa metsiä yhä enemmän myrskytuhoille, kuivuudelle, metsäpaloille, tuholaisille ja taudeille. Metsien käytön, maatalouden ja koko maankäyttösektorin on uudistuttava vastaamaan ilmastonmuutoksen haasteita, jotta myös tulevaisuudessa meillä on ruokaa, työpaikkoja, ylipäänsä monimuotoista elämää maapallolla. Kun maailmalla kuivuus heikentää mahdollisuuksia kasvattaa nykyisillä paikoilla ruokaa, voi olla, että Suomen maataloudessa myös joudutaan tuottamaan ruokaa nykyistä laajemmalle ihmismäärälle.

17.26 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa puhemies! Vielä tästä energiantuotannosta, ja nimenomaan se koskee myös ruuantuotantoa, kun puhumme kasvien terveydestä. Esimerkiksi suomalaiset viljalajikkeet on kehitetty pitkän, pitkän kehitystyön tuloksena suomalaisille pelloille, suomalaiseen ilmastoon sopiviksi, ja jos vaarantaisimme sen niin, että toisimme tänne sellaisia kasvitauteja, jotka ovat vaaraksi meidän itse kehittämillemme lajeille, viljalajeille tässä maassa, niin ottaisimme aivan valtavan riskin oman ruuantuotannon kannalta, koska tulevana vuosikymmeninä aivan varmasti sellainen valtio, joka itse pystyy tuottamaan omille kansalaisilleen tarpeellisen ruuan — ja Suomen maataloudessahan se käytännössä tarkoittaa hajautettua ruuantuotantoa — on meidän kansalaisten turva. Suomessa on niin erilaisia ilmastovyöhykkeitä, että silloin, kun etelässä on jo kunnan kevät, jopa hyvä kesän alku, niin Lapissa on vielä pikkasen lunta ja kylmää. Elikkä meillä on erinomaiset mahdollisuudet tehdä tämä homma itse. Ja mitä tulee energiantuotantoon, se kasviturvallisuus koskee sitäkin, koska jos me lähdemme tänne hakkeita kuljettelemaan ympäri maailmaa, niin se on ihan varmasti — kun niitä hakkeitahan ei millään lailla lämpökäsittelä tai desinfioida, ne tuodaan raakana suoraan rahdista laivaan ja tänne — niin valtava riski, että toivon, arvoisat edustajakollegat, että älkää sitä vaihtoehtoa edes pohtiko olenkaan.

Toinen asia: Siihen liittyy sekin, että kun puhutaan kotimaisesta energiasta, niin me olemme jo vuosikymmenten aikana tähän maahan rakentaneet valtavan kaukolämpöverkoston, jonka kirjanpitoarvosta kun puhutaan, niin en tiedä miljardeista, mutta varmaan 10 ja 20 miljardin väliin se arvo sattuu, ja jos me tätä lähdemme romuttamaan — nyt ei ole mi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 56/2019 vp

tään keinoa hoitaa tätä, mitään muuta kuin jatkaa tällä hyvällä CHP-linjalla, ja siinä kasvinterveys tulee esille sillä hetkellä, kun hommaamme metsästä niitä tavaroita tuonne tienvarteen. Jos me sen itse vaarannamme, niin me emme pysty sitä millään korvaamaan. Edustaja Kalmarin tekemä työ ja maa- ja metsätalousvaliokunnan tekemä työ ja asia tuntuu vähäpätöiseltä ehkä monesta meistä, mutta kun katsomme asiaa pikkusen suuremmilla laseilla, niin varmasti näemme sen, että suomalaisen metsän terveydentilan vaaliminen — niin metsien kuin peltojen — on äärimmäisen tärkeä asia, ja toivon, että siihen suhtaudutaan suurella vakavuudella, kuten maa- ja metsätalousvaliokunta on tässä mietinnössään tehnyt.

Puhemies Matti Vanhanen: Ja olisiko valiokunnan puheenjohtajalla ehkä viimeiset sanat.

17.28 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa puhemies! Vielä vedän vähän globaaliin kontekstiin tätä kasvinterveyslakia, mikä itse asiassa jokaisessa puheenvuorossa jonkuntyyppisenä kytkentänä kuitenkin tässä tuli.

Se on tosi, että esimerkiksi puutavaran mukana on todella isoja riskejä saada vaarallisia kasvintuhoojia. Ylipäätään huomiot siitä, että ilmastonmuutos vaikuttaa tähän, ovat todella oikeita. Mutta globaaliin kontekstiin liittyen meillä on hyvä kasvinterveys. Puhuin tuossa pienestä kasvinsuojeluaineitten saannista, ja kuvailen, minkätyyppistä toimintaa esimerkiksi tuolla Atlantin toisella puolella on, mikä on ihan arkipäivää: Siellä tehdään lentokoneruiskutuksia tuholaisentorjuntaan. Siellä menee silloin kaikki, joka ainut hyönteinen valtavilta alueilta. Voitte kuvitella, että lentokoneilla ei ihan hienosäätöä siinä tehdä. Siellä kärsivät samaan aikaan linnutkin. Ne kärsivät kahdesta syystä, suorasta kontaminaatiosta, pestisideistä elikkä torjunta-aineista, ja sitten ne kärsivät siitä, että hyönteiset katoavat. Lisäksi on geenimuuntelua, jolla valjastetaan kasveihin esimerkiksi tällainen beetatoksiini, joka aiheuttaa sitä, että kaikki tai hyvin iso osa niistä hyönteisistä, mitkä sinne kasville tulevat, kuolevat. Vaikka niistä on yritetty tehdä valikoivia, esimerkiksi maissikoisaan purevia, niin sitten ne tuhoavat muitakin eliöitä. Yksi seuraus tämäntyyppisestä laajamittaisesta tuholaisien torjunnasta varmastikin on se, että mehiläiset maapallolta katoavat, ylipäätään pölyttäjähyönteiset katoavat.

Tämä on ehkä sitä keskustelua, mitä meillä Suomessa aika vähän on käyty. Meillä ehkä pureudutaan johonkin yksittäiseen meille tyypilliseen kasvinsuojeluaineeseen, ja kuitenkin esimerkiksi samaan aikaan soijanviljelyssä tai maissinviljelyssä on hyvin paljon aineita, mitkä on kielletty kokonaan Euroopassa, ja vielä enemmän aineita, jotka on kielletty Suomessa, jossa kasvinsuojeluaineitten kirjo on hyvin mitätön ja hirveän tarkalle valvottu ja tutkittu. Tämä on lottovoitto suomalaiselle kuluttajalle, jos vain ymmärtää pitäytyä mahdollisimman pitkälle suomalaisissa elintarvikkeissa.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 11/2019 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.